

DEPARTAMENTO DE GREGO	
MATERIA	LATÍN I
CURSO	1º Bacharelato
PROFESORA	Dolores Touceda Loureiro
PROGRAMACIÓN	Departamento de Grego e/ou Xefatura de estudos

CONTIDOS

Bloque 1. O latín, orixe das linguas romances

- B1.1. Marco xeográfico da lingua.
- B1.2. O indoeuropeo. Linguas indoeuropeas e familias lingüísticas.
- B1.3. Linguas de España: linguas romances e non romances.
- B1.4. Orixe, evolución e etapas do latín. Palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos.
- B1.5. Nocións básicas de evolución fonética, morfolóxica e semántica do latín ao galego e ao castelán.

Bloque 2. Sistema de lingua latina: elementos básicos.

- B2.1. Orixes da escritura. Sistemas de escritura.
- B2.2. Orixe e evolución do alfabeto latino.
- B2.3. Pronuncia do latín: tipos.

Bloque 3. Morfoloxía

- B3.1. Formantes das palabras.
- B3.2. Tipos de palabras: variables e invariables.
- B3.3. Concepto de declinación e conxugación.
- B3.4. Flexión nominal e pronominal: substantivos, adxectivos e pronomes.
- B3.5. Flexión verbal.

Bloque 4. Sintaxe

- B4.1. Elementos da oración.
- B4.2. Casos latinos.
- B4.3. Concordancia.
- B4.4. Oración simple: oracións atributivas e predicativas.
- B4.5. Oración composta: coordinación e subordinación.
- B4.6. Construcións de infinitivo e de participio.

Bloque 5. Roma: historia, cultura, arte e civilización

- B5.1. Períodos da historia de Roma.
- B5.2. Romanización de Hispania e da Gallaecia.
- B5.3. Organización política e social de Roma.
- B5.4. Mitoloxía e relixión. Ritos funerarios.
- B5.5. Arte romana.
- B5.6. Obras públicas e urbanismo.
- B5.7. O exército.

Bloque 6. Textos

- B6.1. Análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica.
- B6.2. Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.
- B6.3. Iniciación ás técnicas de tradución.
- B6.4. Lectura comprensiva e comentario de textos latinos orixinais, adaptados ou traducidos.
- B6.5. Lectura comparada e comentario de textos en lingua latina e lingua propia.
- B6.6. Produción de pequenos textos en lingua latina.

Bloque 7. Léxico

- B7.1. Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia.
- B7.2. Composición e derivación culta. Lexemas, prefixos e sufixos.
- B7.3. Mantemento de elementos lingüísticos latinos.
- B7.4. Locucións latinas de uso actual.

DEPARTAMENTO DE GREGO	
MATERIA	LATÍN I
CURSO	1º Bacharelato
PROFESORA	Dolores Touceda Loureiro
PROGRAMACIÓN	Departamento de Grego e/ou Xefatura de estudos

GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN

- Localiza nun mapa o marco xeográfico da lingua latina e a súa expansión e colocando con bastante precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica.
- Define o indoeuropeo e recoñece as linguas indoeuropeas e as súas familias, situándoas nun mapa.
- Identifica as linguas que se falan actualmente en Europa, diferenciando pola súa orixe entre indoeuropeas e non indoeuropeas.
- Identifica as linguas que se falan en España, diferenciando pola súa orixe romances e non romances.
- Distingue e delimita as etapas do latín, recoñece e distingue a partir do étimo latino cultismos, semicultismos e termos patrimoniais.
- Coñece exemplos de termos latinos que deron orixe tanto a unha palabra patrimonial como a un cultismo.
- Demostra con algún exemplo a presenza do latín no século XXI en campos como a ciencia, a cultura, a publicidade, os medios de comunicación, internet e as redes sociais.
- Realiza con bastante acerto evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando case sempre correctamente as regras fonéticas de evolución e recoñece poucas palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica.
- Recoñece tipos de escritura e clasifícaos consonte a súa natureza e a súa función, e describe os trazos que distinguen uns dos outros con poucas incorreccións.
- Explica a orixe do alfabeto latino, e a evolución e a adaptación dos signos do alfabeto grego con algún erro.
- Explica a grandes trazos a orixe do alfabeto de diferentes linguas partindo do alfabeto latino e recoñece con algo de axuda os tipos de alfabeto usados actualmente en Europa, en relación coas linguas que os empregan.
- Le con pronuncia e acentuación correctas textos latinos
- Descompón palabras nos seus formantes, sinalando e diferenciando con bastante corrección lexemas e morfemas, e servíndose destes para identificar desinencias e explicar o concepto de flexión e paradigma con certa claridade.
- Distingue con bastante precisión palabras variables e invariables, e explica os trazos que permiten identificalas.
- Declina e/ou conxuga case sempre correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, explicando xeralmente con coherencia e ilustrando con algúns exemplos as características que diferencian os conceptos de declinación e conxugación.
- Enuncia e declina con bastante corrección substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándoos segundo a súa categoría e a súa declinación con poucos erros.

DEPARTAMENTO DE GREGO	
MATERIA	LATÍN I
CURSO	1º Bacharelato
PROFESORA	Dolores Touceda Loureiro
PROGRAMACIÓN	Departamento de Grego e/ou Xefatura de estudos

- Declina case sen erros palabras e sintagmas en concordancia, aplicando para cada palabra o paradigma de flexión correspondente con bastante acerto.
- Clasifica verbos segundo a súa conxugación partindo do seu enunciado sen erros.
- Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conxugación.
- Conxuga os tempos verbais máis frecuentes en voz activa e pasiva con poucos erros, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.
- Explica con certa claridade o uso dos temas verbais latinos, identificando con bastante corrección as formas derivadas de cada un.
- Cambia de voz con poucos erros as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.
- Distingue con bastante corrección formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.
- Traduce con bastante acerto ao galego e ao castelán formas verbais latinas, e compara os tempos e os modos verbais presentes no latín cos do galego e os do castelán.
- Analiza morfoloxicamente e sintacticamente frases e textos de dificultade graduada con bastante adecuación e propiedade en xeral, identificando case sempre correctamente as categorías gramaticais presentes nas palabras con flexión e explicando as funcións que realizan na oración.
- Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, explica as súas funcións dentro da oración e ilustra con exemplos a forma axeitada de traducilos.
- Recoñece nos textos as regras e a concordancia latina, e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.
- Compara e clasifica tipos de oracións simples, explicando grosso modo as súas características.
- Distingue as oracións simples das compostas e, dentro destas últimas, as coordinadas das subordinadas, os seus tipos e os nexos que as caracterizan.
- Identifica as funcións que realizan as formas non persoais (infinitivo e participio) dentro da oración e compara exemplos do seu uso.
- Recoñece, analiza e traduce as construcións de infinitivo e participio máis frecuentes, en relación con construcións análogas noutras linguas que coñece.
- Describe a grandes trazos o marco histórico en que xorde e se desenvolve a civilización romana, sinala períodos dentro del e identifica en cada un algunhas conexións con outras civilizacións.
- Distingue as etapas da historia de Roma, explicando os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.
- Sabe enmarcar determinados feitos históricos na civilización e no período histórico correspondente con bastante acerto, pero non sempre os pon en contexto e cústalle relacionalos con outras circunstancias contemporáneas.
- Elabora, de forma bastante ordenada e coherente, eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información.
- Describe os principais fitos históricos e os aspectos máis significativos da civilización latina, e analiza a súa influencia no devir histórico posterior con algunha axuda.

DEPARTAMENTO DE GREGO	
MATERIA	LATÍN I
CURSO	1º Bacharelato
PROFESORA	Dolores Touceda Loureiro
PROGRAMACIÓN	Departamento de Grego e/ou Xefatura de estudos

- Explica a romanización de Hispania e da Gallaecia, describe as súas causas e delimita as súas fases.
- Enumera, explica e ilustra con axuda os aspectos fundamentais que caracterizan o proceso da romanización de Hispania e da Gallaecia, e sinala a súa influencia na historia posterior.
- Identifica e sinala nun mapa os restos arqueolóxicos máis salientables da romanización de Hispania e da Gallaecia con poucos erros.
- Describe os elementos que caracterizan as sucesivas formas de organización do sistema político romano.
- Describe a organización e a evolución da sociedade romana, explicando a grandes trazos as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha.
- Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinalando os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o ámbito de influencia, explica a súa xenealoxía e establece relacións entre os deuses.
- Identifica dentro do imaxinario mítico a deuses, semideuses e heroes con certa precisión e axuda puntual, explicando a grandes trazos os principais aspectos que diferencian uns dos outros.
- Recoñece e ilustra con algún exemplo o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando con axuda a influencia da tradición clásica neste fenómeno, sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos tratamentos.
- Sinala algunhas semellanzas e diferenzas entre os mitos e as lendas da antigüidade clásica e os pertencentes a outras culturas, comparando o seu tratamento na literatura ou na tradición relixiosa, e valorando a súa influencia na arte e na literatura posterior a través de algúns exemplos.
- Distingue a relixión oficial de Roma dos cultos privados, explicando algúns trazos que lles son propios, e describe as principais características dos ritos funerarios romanos, distinguindo algunhas semellanzas e as diferenzas que presentan cos de hoxe en día.
- Describe as principais manifestacións escultóricas e pictóricas da arte romana, identificando a partir de elementos concretos o seu estilo e a súa cronoloxía aproximada.
- Describe de xeito xeral as características, os principais elementos e a función das grandes obras públicas romanas, explicando e ilustrando con algúns exemplos a súa importancia para o desenvolvemento do Imperio e a súa influencia en modelos urbanísticos posteriores.
- Localiza nun mapa algúns exemplos de edificacións públicas romanas que forman parte do patrimonio español e europeo, identificando con poucos erros o seu estilo e a cronoloxía aproximada.
- Enumera os elementos que compoñen a estrutura do exército romano con certa precisión e explica o seu funcionamento.
- Utiliza adecuadamente a análise fonética, morfolóxica, sintáctica e semántica de textos de dificultade graduada, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.
- Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de xeito global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.
- Utiliza con certa destreza o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical incluída nos seus manuais e nas súas entradas, e localiza con axuda o significado de

DEPARTAMENTO DE GREGO	
MATERIA	LATÍN I
CURSO	1º Bacharelato
PROFESORA	Dolores Touceda Loureiro
PROGRAMACIÓN	Departamento de Grego e/ou Xefatura de estudos

palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.

- Realiza con bastante acerto comentarios sobre os principais trazos dos textos seleccionados e sobre os aspectos culturais presentes neles, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.
- Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos con bastante corrección, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.
- Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.
- Intenta manter un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado.
- Deduce o significado de algúns termos latinos non estudados partindo do contexto ou de palabras da lingua propia ou doutras que coñece.
- Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.
- Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.
- Deduce o significado de algunhas palabras das linguas de España a partir dos étimos latinos.
- Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.
- Relaciona algunhas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.
- Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas con bastante acerto no seu contexto adecuado cando se expresa na súa propia lingua.

MATERIAIS DIDÁCTICOS

En 1º utilízase o libro de texto da Editorial Edebé e un diccionario latín-español en edición escolar.

Material informático e audiovisual dispoñible no centro, así como mapas e outros recursos do centro (Biblioteca, prensa, fotocopias ...)

Instrumentos de avaliación.

- Caderno do alumno: permitíranos comprobar o seguimento que diariamente fai da materia. 5% da nota
- Corrección na clase das tarefas marcadas para a casa: comprobaremos o traballo, o esforzo e o interese pola materia. 5% da nota
- Probas escritas: permitíranos coñecer o grao de asimilación de contidos. 90% da nota. Estas probas incluírán:
 - Tradución dun texto
 - Cuestións de morfosintaxe

DEPARTAMENTO DE GREGO	
MATERIA	LATÍN I
CURSO	1º Bacharelato
PROFESORA	Dolores Touceda Loureiro
PROGRAMACIÓN	Departamento de Grego e/ou Xefatura de estudos

- Cuestións de léxico
- Cuestións culturais
- Como mínimo haberá en cada avaliación 2 exames.
- O exame extraordinario de setembro será puntuado de 0 a 10 puntos segundo o peso asignado a cada estándar.

Sistema de avaliación.

- A avaliación será continua, sistema máis axeitado no estudio de linguas, xa que cada unha das partes atópase intimamente vencellada ás demais, sendo imposible estudalas e avalialas de xeito fraccionario ou parcial.
- En consecuencia non se farán probas parciais, senón que toda a materia estudada ata o momento da avaliación poderá ser obxecto de valoración.